

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 2, Article Number: 2B0076

Gökhan Bayraktar¹

Hamdi Alper Güngörmüş² Öner Gülbahçe³

Süleyman Şahin⁴ Canan Bastık⁵

Agri Ibrahim Cecen University¹⁻²

Ataturk University³

Manisa the Provincial Directorate of

Youth Sports⁴

Hitit University⁵

gokbayraktar@gmail.com

Agri-Turkey

SPORTS SCIENCES

Received: November 2010

Accepted: February 2011

Series : 2B

ISSN : 1308-7312

© 2010 www.newwsa.com

BEDEN EĞİTİMİ VE TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ ALGI DÜZEYLERİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Beden Eğitimi öğretmeni adayları ile Türkçe öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerindeki algılama düzeyleri arasındaki farkı analiz etmektir. Çalışma, 2009-2010 öğretim yılında Agri İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği'nde öğrenim gören 66, Türkçe Öğretmenliği'nde öğrenim gören 123 öğrenci olmak üzere toplam 189 öğretmen adayı ile yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak, Hepner ve Peterson (1982) tarafından geliştirilen; Problem Çözme Envanteri kullanılmıştır. Sonuçlara göre, alt ölçeklerden kaçınan yaklaşım ve planlı yaklaşım açısından gruplar arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Problem çözme becerisini algılama yönünden toplam puan bakımından Türkçe öğretmeni adaylarının ortalamaları ($\bar{X}=103,67$), Beden Eğitimi öğretmeni adaylarının ortalamalarına ($\bar{X}=89,08$) göre düşük olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelime: Problem Çözme Becerisi,
Beden Eğitimi Öğretmen Adayı,
Türkçe Öğretmen Adayı, Algılama, Yaklaşım

A COMPARISON OF TURKISH LANGUAGE AND PHYSICAL EDUCATION TEACHER CANDIDATES IN TERMS OF THEIR PERCEPTION LEVELS OF PROBLEM SOLVING SKILLS

ABSTRACT

The aim of this study is to analyze the difference in perception levels of problem solving skills of Turkish language and Physical Education Teacher candidates. This study was carried out on totally 189 university students studying in Agri Ibrahim Cecen University; Physical Education and Sports Teaching Department's 66 students and Turkish Language Teaching Department's 123 students in the 2009-2010 academic year. Problem Solution Inventory developed by Hepner ve Peterson(1982) was used as a data collection tool in the study. According to the results of the study, a distinctive difference between the groups in terms of tentative approach and planned approach has been found out.

Keywords: Problem Solution Skills,
Candidate Teacher of Physical Education,
Candidate Teacher of Turkish Language,
Perception, Approach

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Problem, bireyin karşılaştığı olumsuzluklar ve çatışmalardır. Problem çözme ise bu durumdaki bireylerin ortaya çıkan olumsuzluklar ve çatışmalarla yapacakları mücadeledir. İnsanoğlu, yaşamı boyunca gelişim ve değişim içinde olup sürekli çevresine uyum sağlama çabası içinde olan bir varlıktır. İnsanlar; bu uyum sağlama sürecinde yaşamları boyunca çeşitli problemlerle karşılaşmakta ve bu problemlerin üstesinden gelebilmek için çözüm yolları aramaktadır. Problemler; uzun süreli, kısa süreli, basit veya karmaşık olabilmektedir. Ayrıca; duygusal, ekonomik veya bedensel problemlerden de söz edilebilir. Bu farklı problem türleri birbirine karışarak; büyük, karmaşık problemler haline dönüşebilmektedir (Cüceloğlu, 1999: 249). Problemler küçük olsun büyük olsun; problemin etkisine ve bireyin problem çözme becerisine bağlı olarak bireylerin yaşamını az veya çok olarak bir şekilde etkilemekte ve bireyin yaşam psikolojisini ve sağlığını bozabilecek kadar ağır sonuçlar doğurabilmektedir.

Problem sözcüğü Grekçe "Problema" sözcüğünden gelmektedir. Bu sözcük ise "Proballo-Öne çıkan engel" sözcüğünden türetilmiştir (Keleş, 2000). Türkçe'de "sorun" olarak da ifade edilen "problem" temel anlam olarak bireyi rahatsız eden bir durumdur (Ferah, 2000). Problem ve problem çözme kavramlarıyla ilgili literatür incelendiğinde; birbirinden farklı tanımlar olduğu görülmektedir. Van Domelon'a göre; olduğumuz yerle istediğimiz yer arasında bir mesafe varsa ve bu mesafeyi nasıl aşacağımıza dair bir yol bilmiyorsak bir problemimiz var demektir (Van Domelan, 2001'den Akt. Oğulmuş, 2001). John Dewey problemi; insan zihnini karıştıran, ona meydan okuyan ve inancı belirsizleştiren her şey olarak tanımlamaktadır (Akt. Baykul, 1987). Morgan'a (1980) göre ise problem, bireyin hedefe ulaşmada engelleme ile karşılaştığı bir çatışma durumudur.

Problem çözme becerisi ise yaşamın ilk yıllarından itibaren desteklenmesi gereken ve tüm yaşam boyu süren becerilerden biri olarak kabul edilmektedir. Oğuzkan (1974)'a göre problem çözme; bir zaman, çaba, enerji ve alıştırma işidir. Bireyin amaç, ihtiyaç, değer, inanç, beceri, alışkanlık ve tutumları ile ilgilidir. Ayrıca bireyin problemi çözmeye yönelmesi; cesareti, isteği ve kendine güven duygusuyla orantılıdır. Bingham ise problem çözmeyi bir amaca erişmekte karşılaşılan güçlükleri yenme süreci olarak tanımlamıştır. Bingham'a göre problem çözme; öğrenilmesi veya elde edilmesi gereken bir yetenektir ve sürekli olarak geliştirilmesi gerekir (Bingham, 1998). Heppner'in (1982) tanımı ise bazı yönlerden diğer tanımlardan farklıdır. Heppner'e göre problem çözme problemlerle başa çıkma kavramı ile eş anlamlıdır.

Bireyler problemlerini çözebildiği sürece hayatta başarılı olabilir. Problemlerini çözebilen bireylerin yaşama bağlılığı artar. Ayrıca, Deniz'e (2004) göre; problemlerini çözebilen bireyler karar verme durumunda kendilerine daha fazla güven duymakta ve doğru kararlar verebilmektedirler. Kendisini problem çözmede yeterli olarak algılayanların kişiler arası ilişkilerde daha girişken, daha olumlu benlik algısına sahip oldukları ve akademik yönden daha uygun çalışma yöntemleri ve durumları sergiledikleri saptanmıştır (Şahin, Şahin ve Heppner, 1993).

Problemini etkili çözemeyen bireylerin ise etkili problem çözme becerisine sahip bireylere göre daha fazla kaygılı ve güvensiz oldukları, başkalarının beklentilerini anlamada yetersiz oldukları ve daha fazla duygusal problemleri olduğu ortaya çıkmıştır (Heppner, Anderson, 1985). Nezu ve Ronan (1985), yüksek stres altında bulunan bireylerde yaptıkları araştırmada; etkili problem çözme becerisine sahip bireylerin etkisiz problem çözme becerisine sahip bireylere göre düşük depresyon puanları aldıklarını gözlemlemişlerdir. Bir başka

araştırmayla da problem çözme becerilerinin depresyonu azaltıcı özelliğe sahip olduğu desteklenmiştir (Heppner ve Anderson, 1985).

Sonuç olarak araştırmalar göstermiştir ki; problem çözme becerisi, bireyin sağlıklı bir yaşam sürdürebilmesi ve ruh sağlığını koruması için zorunludur (Basmacı, 1998). Ve problem çözme becerilerindeki eksiklikler bireylerin yaşamını olumsuz olarak etkilemekte ve birçok psikolojik problemi de beraberinde getirmektedir. Problem çözme becerisi, erken yaşlarda temeli atılan bir beceri olup genel varsayım; problem çözme becerilerinin öğrenilebileceği ve eğitimle geliştirilebileceği şeklindedir ve bu konuda çok sayıda araştırma yapılmıştır (Baker ve Shaw, 1987; Blissett ve McGrath 1996; Farrel, Mayer ve White 2001; Karahan ve diğ., 2006; Korkut, 2002; Mandin, Jones ve diğerleri, 1997; Nelson, Golding ve diğ., 1995; Sawyer, Macmullin ve diğ., 1997). Okul öncesi dönemden başlayarak öğrenilen ve geliştirilen problem çözme becerisi; çocukluktan itibaren öğrenilmekte, okul yıllarında ise geliştirilmektedir (Miller ve Nunn, 2003). Eğitim, bir problem çözme süreci olarak düşünüldüğünde; öğrencilerin daha ilköğretim yıllarında iyi bir problem çözücü olmaları beklenmektedir (Serin, Derin; 2008). O halde problem çözme becerisinin geliştirilmesinde, problem çözme becerisine sahip bireyler yetiştirilmesinde öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Öğrenciler için her konuda model olan öğretmenlerin bu beceriyi öğrencilerine kazandırmaları ve geliştirebilmeleri için kendilerinin de problem çözmeyle ilgili iyi bir eğitim almış olmaları, çok iyi düzeyde problem çözme becerisine sahip olmaları gerekir. Eğitim-öğretimdeki başarı yalnızca öğretim alanında olmamalıdır. Yani, sağlıklı ve düzenli bir yaşam için bireylerin sadece derslerinde başarılı olması yeterli değildir. Bireylerin aynı zamanda özgüven duygusu, aktif olma, yaratıcı düşünebilme, liderlik, cesaret, problem çözme becerisi gibi bir takım yeterliliklere de sahip olması gerekmektedir. O halde öğretmen, etkili bir ders işlemenin yanı sıra öğrencilerine "problem çözme becerisi" ni de öğretebilmelidir. Ve bunu yaparken de öğrencisine; problemin nasıl çözüleceğini öğretmek yerine çözüm bulma becerisini kazandırmalıdır. Pragmatist eğitim anlayışına göre; okullarda çocuğa bir sorunun nasıl çözüleceğini öğretme yerine, "çözüm bulma becerisi kazandırma" amaçlanmaktadır. Bu amaç, sorun çözme ile ilgili yöntem ve tekniklerin geliştirilmesini sağlamıştır. Sorun çözme yöntemi bilimsel yöntemle eş tutulmaktadır. Dolayısıyla bilimsel düşünebilen ve sorunlara bilimsel bir yaklaşımla bakabilen davranışlar edinmiş bireyler yetiştirmek önem kazanmaktadır (akt.Pehlivan ve Konukman, 2004). Geleceğimizin teminatı çocuklarımızı fiziksel ve zihinsel açıdan daha sağlıklı yetiştirecek yeterlilikte iyi bir öğretmen olmak için eğitim alan her öğretmen adayının; gelecek nesillere etkili bir problem çözme becerisi kazandırabilmesi için öncelikle kendisinin çok iyi bir problem çözme becerisine sahip olması gerekmektedir.

Bu düşünce ve bilgilerden hareketle; beden eğitimi öğretmen adayları ile Türkçe öğretmen adaylarının problem çözme becerisi algılama düzeylerinin tespit edilip branş ve cinsiyet değişkenleri açısından karşılaştırılması bu çalışmanın amacını oluşturmuştur.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (SIGNIFICANCE OF RESEARCH)

Problemler bireylerin yaşamını, yaşam psikolojisini ve sağlığını bozabilecek kadar ağır sonuçlar doğurabildiğinden; problem çözme becerisinin bireylere mutlaka kazandırılması gerekmektedir.

Öncelikle; bireylere problem çözme becerisi kazandırmada büyük görev düşen öğretmenlerin, çok iyi düzeyde problem çözme becerisine sahip olması gereklidir.

Ülkemizde problem çözme becerisi ile ilgili birçok çalışma yapılarak problem çözme becerisinin önemi ortaya konulmuştur. Ancak, konuyla ilgili yapılan literatür taramasında; öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin tespit edildiği ve problem çözme becerilerinin branşlar bazında karşılaştırıldığı çok az çalışmaya rastlanmıştır (Genç ve Kalafat, 2007; Genç ve Kalafat, 2010; Çalışkan, Selçuk ve Erol, 2006; Otacıoğlu, 2007).

Bu çalışmanın Eğitim Fakültelerinde eğitim gören öğretmen adaylarının iyi bir problem çözme becerisine sahip olarak mezun olmalarının önemi ve Beden Eğitimi ve Spor dersinin problem çözmede olumlu bir etkisinin olup olmadığı konularında literatüre katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Çalışmada Türkçe öğretmen adaylarının yer almasının sebebi; ilköğretimde en fazla ders saatinin Türkçe dersine ayrılmış olması ve dolayısıyla öğrencilerin en çok Türkçe öğretmenleriyle bir arada olmalarıdır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM (MATERIALS AND METHOD)

3.1. Araştırma Gurubu (Study Group)

Araştırmaya ders saatlerinde ulaşılabilen 25'i kadın, 41'ü erkek 66 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Programı öğrencisi ile 33'ü kadın, 90'ı erkek 123 Türkçe Öğretmenliği Programı öğrencisi olmak üzere toplam 189 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır.

3.2. Veri Toplama Araçları (Data Collection Tools)

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak; Problem Çözme Envanteri (PÇE) kullanılmıştır.

3.3. Problem Çözme Envanteri (PÇE) (Problem Solution Inventory)

Envanter, Hepner ve Peterson tarafından 1982 yılında (akt. Savaşır ve Şahin, 1997) geliştirilmiş olup bireyin problem çözme becerisi konusunda kendisini algılayışını ölçen, 1-6 arasında puanlanan ve 35 maddeden oluşan Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin puanlanmasında 9., 22. ve 29. maddeler puanlama dışı tutulur. Bazı maddelerin (1., 2., 3., 4., 11., 13., 14., 15., 17., 21., 25., 26., 30., 34.) puanlaması ters olarak yapılır. Ölçekten alınabilecek toplam puan; 32-192 arasında değişmekte olup 32-80 arası puanlar yüksek düzeyde problem çözme becerisini, 81-192 arası puanlar ise düşük düzeyde problem çözme becerisini ifade etmektedir (Savaşır ve Şahin, 1997: 79). Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması ilk kez Taylan (1990) tarafından yapılmıştır. Taylan'ın yaptığı güvenilirlik ve geçerlilik çalışmasında, faktör analizi ile ölçeğin üç faktörden oluştuğu belirlenmiştir. Bu faktörler; kişinin yeni problemleri çözme yeteneğine olan inancını ifade eden "problem çözme yeteneğine güven", gelecekte başvurmak için ilk problem çözme çabalarını yeniden gözden geçirmek için etkin bir biçimde araştırma yapmayı ifade eden "yaklaşma-kaçınma" ve problemlerle durumlarda kişisel kontrolünü sürdürme yeteneğini belirten "kişisel kontrol"dür.

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması ile ilgili ikinci çalışma ise Şahin, Şahin ve Heppner tarafından 1993 yılında (akt. Savaşır ve Şahin, 1997) yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik çalışmasında, toplam 244 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan çalışmada Cronbach α güvenilirlik katsayısı 0,88 olarak hesaplanmıştır. Yarıya bölme güvenilirlik çalışmasında ise tek ve çift sayılı maddeler ayrılarak, yarıya bölme tekniği ile elde edilen güvenilirlik katsayısı $r=0,81$ olarak bulunmuştur. Yapılan faktör analizi sonucunda ise ölçeğin; "aceleci yaklaşım", "düşünen yaklaşım", "kaçıngan yaklaşım", "değerlendirici yaklaşım", "kendine güvenli yaklaşım ve "planlı yaklaşım" olmak üzere altı faktörden oluştuğu belirlenmiştir (akt. Savaşır ve Şahin, 1997).

Bu araştırmada; Şahin, Şahin ve Heppner tarafından yapılan uyarılama çalışması esas alınmıştır.

3.4. Verilerin Analizi (Data Analysis)

Çalışmada, PÇE' den elde edilen veriler; SPSS 16,0 istatistik programı kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin analizinde; Bağımsız Gruplar t-Testi kullanılmıştır. Karşılaştırmalarda Alpha katsayısı = ,05 anlamlılık düzeyi esas alınmıştır.

4. BULGULAR VE YORUM (FINDINGS AND COMMENTS)

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

Tablo 1. Cinsiyet değişkenine göre PÇE puanları için bağımsız gruplar t-testi sonuçları

(Table 1. Independent samples' t-test results for PSI scores according to the gender variable)

Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Kadın	133	95,36	18,420	0,318	0,751
Erkek	56	94,48	14,559		

Tablo 1'de görüldüğü gibi cinsiyet değişkenine göre öğretmen adaylarının t-testi sonucunda; cinsiyet değişkeni açısından problem çözme puanları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir [t=0,318 p=0,751].

Tablo 2. Bağımsız gruplar t-testi analizi sonuçları
(Table 2. t-test results of independent groups analysis)

Grup	N	\bar{X}	SS	t	p
Beden Eğitimi ve Spor	66	89,08	19,178	-5,580	,001
Türkçe	123	103,67	15,941		

Tablo 2'deki verilere göre; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü ve Türkçe Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin problem çözme envanterinden almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür (P=0,001). Türkçe Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin puan ortalamalarının; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin daha yüksek seviyede problem çözme becerisine sahip oldukları tespit edilmiştir.

Tablo 3. Grupların alt ölçeklerden aldıkları puanların analizi
(Table 3. Analysis of sub-scale scores of the groups)

	Grup	N	\bar{X}	SS	t	p
Aceleci Yaklaşım	Beden Eğitimi ve Spor	66	29,11	7,171	-0,665	0,507
	Türkçe	123	29,76	5,952		
Düşünen Yaklaşım	Beden Eğitimi ve Spor	66	15,20	3,974	0,692	0,490
	Türkçe	123	14,79	3,812		
Kaçıngan Yaklaşım	Beden Eğitimi ve Spor	66	11,56	4,753	2,115*	0,032
	Türkçe	123	10,10	4,278		
Değerlendirici Yaklaşım	Beden Eğitimi ve Spor	66	9,38	3,737	1,968	0,051
	Türkçe	123	8,32	3,424		

Kendine güvenli Yaklaşım	Beden Eğitimi ve Spor	66	18,23	5,113	0,010	0,992
	Türkçe	123	18,22	4,792		
Planlı Yaklaşım	Beden Eğitimi ve Spor	66	10,94	4,899	2,026*	0,044
	Türkçe	123	9,61	3,946		

Tablo 3'de görüldüğü gibi gruplar alt ölçekler açısından karşılaştırıldığında; "kaçınan yaklaşım" ve "planlı yaklaşım" alt ölçeğinden elde edilen ortalamalar arasında Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin aleyhine önemli farklılık olduğu görülmektedir ($p < 0,05$). "düşünen yaklaşım", "aceleci yaklaşım", "değerlendirici yaklaşım" ve "kendine güvenli yaklaşım" alt ölçekleri açısından ise gruplar arası önemli bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Problem çözme konusundaki araştırmalar, 20. yüzyılın başında problem çözme zorlaştıran faktörlerin incelenmesiyle başlamıştır. Problem çözme süreci ise 1960'lı yıllarda araştırılmaya başlanmıştır. 1970'li yıllarda araştırmacılar, basit bulmaca problemleri yerine belli bir alanda bilgi sahibi olmayı gerektiren karmaşık problemlerin nasıl çözüldüğünü incelemeye başlamışlardır. 1980'li yıllarda da kişilerin belli bir alanda nasıl uzmanlaştıkları araştırılmaya başlanmıştır (Vanlehn Kurt 1996'dan akt. Oğulmuş 2001). Bugün gelinen noktada ise; problem çözmenin bir süreç olduğu ve bu sürecin eğitimle öğrenilebileceği genel kabul gören bir yaklaşımdır. Demirel (1999)'e göre, problem çözme yöntemine, ilköğretim okullarından başlayarak üniversiteye kadar eğitimin her kademesinde yer verilmelidir. Problem çözme beceri düzeyi yüksek olan bireyler; kişilerarası ilişkilerde ve akademik yaşantılarda diğer bireylere göre daha başarılı olmaktadır (Chang, 1998). Problem çözme becerisinin, bireyin yaşamını bu denli etkilediği ve bu önemli becerinin eğitimle kazandırılıp geliştirilebileceği göz önünde bulundurulduğunda; problem çözme becerisinde eğitimin her kademesindeki tüm öğretmenlere büyük görev düştüğü söylenebilir. O halde; tüm öğretmenlerin problem çözme becerisi yeterliliğine mutlaka sahip olması, dolayısıyla öğretmen adaylarının mesleğe bu yeterliliği kazanmış olarak başlaması gerekmektedir.

Beden Eğitimi öğretmeni adayları ile Türkçe öğretmeni adaylarının problem çözme becerileri üzerine yapılan çalışmada elde edilen bulgulardan, cinsiyet değişkeni açısından problem çözme becerilerinde anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, yapılan birçok araştırma ile benzerlik göstermektedir (Çam ve Tümkaya, 2007; Basmacı, 1998; Kasap, 1997; Görmez, 1998; Serin, 2001; Taylan, 1990; Saraçoğlu, Silkü ve Özkütük, 2001; Güven ve Akyüz, 2001; Saraçoğlu, Serin ve Bozkurt, 2002; Terzi, 2001; Tümkaya ve İflazoğlu, 2000; Bilge ve Arslan, 2000; DüNDAR, 2009). Tespit edilen bulgu, Bozkurt, Serin ve Erman (2004), Dinçer (1995), Otacıoğlu (2007), Derin ve Serin'in (2008) problem çözme becerisinin cinsiyete göre farklılaştığı yönündeki bulgularıyla çelişkilidir. Bunun nedeninin ise farklı örneklem grubu ile çalışılmış olmaktan kaynaklandığı söylenebilir.

Branşlar bazında ise, beden eğitimi öğretmeni adaylarının Türkçe öğretmeni adaylarından daha yüksek seviyede problem çözme becerisine sahip oldukları tespit edilmiştir. Bu bulgu, birçok araştırma ile paralellik göstermektedir (Efe, Öztürk ve Koparan, 2008; Şah, 2005; Canan ve Ataoğlu, 2010; Kuru ve Karabulut, 2009).

Grupların; ölçeğin alt boyutlarından aldıkları puanlar incelendiğinde ise; "planlı yaklaşım" ve "kaçıngan yaklaşım" boyutlarında Beden Eğitimi öğretmeni adaylarının aleyhine bir sonuç çıktığı tespit edilmiştir. Bu sonuç; Beden Eğitimi öğretmeni adaylarının problemler karşısında belirli bir yol izlemediklerini ve dolayısıyla problemlere planlı yaklaşımda bulunmadıkları ve problemler karşısında problemi doğrudan çözmek yerine temkinli yaklaşım kaçıngan yaklaşım sergiledikleri şeklinde yorumlanabilir.

Ölçeğin alt boyutlarında Beden Eğitimi öğretmeni adaylarının aleyhine bir sonuç tespit edilmiş olsa da problem çözme becerisinin Beden Eğitimi öğretmeni adaylarının lehine çıkmış olması önemli bir sonuç olarak ifade edilebilir. Beden Eğitimi öğretmeni adaylarının; aldıkları eğitim nedeniyle sportif bir yaşam şekliyle içiçe olduklarından dolayı problem çözme düzeylerinin olumlu yönde farklı olmasının doğal olduğu ve spor yapmanın aynı zamanda bir sosyalleşme süreci olduğu düşünüldüğünde; spor yapan bireylerin kendilerine daha çok güvendikleri ve bunun da problem çözme becerilerini olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Bireylerde yaratıcılığı geliştirme ve buna bağlı olarak da problem çözme becerisi kazandırmada sporun önemli bir işlevi olduğu bilinmektedir (Adair, 2000). Spor, bireylerin sorumluluk becerilerini, sorumluluk duygularını ve kendilerine olan güvenlerini kazanmalarına yardımcı olur. Bireylere; problem çözümleri için uygun yöntemler geliştirmeleri için fırsatlar tanır. Ayrıca, Beden Eğitimi öğretmeni adayları spor alanında daha çok problemle karşılaşmış ve daha çok çözüm yolu üretme deneyimine sahiptirler. Bu durumun, Beden Eğitimi öğretmeni adaylarının problem çözme seviyelerinin yüksek olmasına katkı sağladığı düşünülebilir.

Sporun problem çözme becerisine sağladığı yüksek katkı düşüncesinden hareketle, Türkçe öğretmeni adaylarının problem çözme becerilerini olumsuz etkileyip problem çözme beceri düzeylerinin düşük olmasına neden olan önemli sebeplerden birisinin ise, Türkçe öğretmeni adaylarının üniversite öğrenimi gördükleri 4 yıl boyunca ders programlarında Beden Eğitimi ve Spor derslerinin olmamasının olduğu söylenebilir.

Ayrıca, Türkçe öğretmenlerinin hedef kitlesinin ilköğretim ikinci kademe öğrencileri olduğu ve ilköğretim ikinci kademe Türkçe dersi öğretim programının hedeflerinden birisinin; temel dil becerilerini kazandırmanın yanında eleştirel düşünme, problem çözme gibi temel becerileri de kazandırmak olduğu göz önünde bulundurulduğunda (İlköğretim Türkçe Dersi 6, 7, 8. Sınıflar Öğretim Programı, 2006) ve problem çözme becerisinin çocukluktan itibaren öğrenilip okul yıllarında geliştirilen bir temel beceri olması nedeniyle; başta Türkçe öğretmenleri olmak üzere tüm öğretmenlerin çok iyi bir problem çözme becerisi yeterliliğine sahip olması gerektiği söylenebilir. Araştırmada elde edilen bulgular bu açıdan önem taşımaktadır.

Elde edilen bulgular neticesinde aşağıdaki önlemlerin alınması önerilebilir;

- Öğretmen yetiştiren kurumların tüm bölümlerinde Beden Eğitimi ve Spor dersi uygulamaya konulabilir.
- Türkçe öğretmeni adaylarının almış oldukları derslerde; problem çözme becerisine yönelik etkinliklere yer verilebilir.
- Öğretmen yetiştiren kurumlarda uygulanan öğretim stratejilerinde; problem çözme yöntemlerine daha fazla yer verilebilir.
- Tüm branşları kapsayacak şekilde geniş araştırmalar yapılarak öğretmen adaylarının kendilerini problem çözme becerisi açısından neden yetersiz olarak algıladıkları öğrenilip çözüm

yolları bulunmaya çalışılabilir. Ve bu doğrultuda; öğretmen yetiştiren kurumların ders programlarına problem çözme becerisini kazandırılacak dersler konulabilir.

- Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinde ve eğitim fakültelerinin diğer bölümlerinde problem çözme yaklaşımları konusunda çeşitli değişkenlerle daha kapsamlı araştırmalar yapılabilir.
- Genel bir yargıya varılabilmesi için daha geniş ve kapsamlı araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Adair, J., (2000). Karar Verme ve Problem Çözme. (Çev: Dr. Nurdan Kalaycı), Ankara: Gazi Kitabevi.
2. Baker, S.B. and Shaw, M.C., (1987). Improving counseling through primary prevention. Ohio: Merrill Publishing Company. A Bell & Howell Company.
3. Baykul, Y., (1995). Matematik Öğretimi. Ankara: Anı Yayıncılık.
4. Blissett, S.E. and Mcgrath, R.E., (1996). The relationship between creativity & interpersonal problem solving skills in adults. Journal of Creative Behavior. 30 (3), pp: 173-182.
5. Bozkurt, N., Serin, O. ve Emran, B., (2004). İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenlerinin Problem Çözme, İletişim Becerileri ve Denetim Odağı Düzeylerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. XII. Eğitim Bilimleri Kongresi, Ankara, Bildiriler Kitabı, Cilt II, ss: 1373-1392.
6. Canan, F. ve Ataoğlu, A., (2010) Anksiyete, depresyon ve problem çözme becerisi algısı üzerine düzenli sporun etkisi. Anadolu Psikiyatri Dergisi, 11, ss: 38-43.
7. Chang, E.C., (1998). Hope, problem-solving ability, and coping in a college student population: Some implications for theory and practice. Journal of Clinical Psychology, 54(7), pp: 953-962.
8. Çalışkan, S., Selçuk, G.S. ve Erol, M., (2006). Fizik Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Davranışlarının Değerlendirilmesi, H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi (H.U. Journal of Education). 30 (2006) 73.81
9. Çam, S. ve Tümkaya, S., (2007). Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'nin (KPÇE) Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, Cilt: III, Sayı: 28, ss: 95-108.
10. Demirel, Ö., (1999). Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: PegemA Yayıncılık.
11. Farrel, A.D., Meyer A.L., and White K.S., (2001). Evaluating RIPP: A school based prevention program for reducing violence among urban adolescents. Journal of Clinical Child Psychology, 30(4), pp. 451-463.
12. Ferah, D., (2000). Kara Harp Okulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerini Algılamalarının ve Problem Çözme Yaklaşım Biçimlerinin Cinsiyet, Sınıf, Akademik Başarı ve Liderlik Yapma Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
13. Genç, Z. ve Kalafat, T., (2007). Öğretmen Adaylarının Demokratik Tutumları ile Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yıl 2007 (2) 22. Sayı 10
14. Genç, Z. ve Kalafat, T., (2010). Öğretmen Adaylarının Empatik Becerileri ile Problem Çözme Becerileri, Kurumsal Eğitim, 3(2), 135-147.

15. Heppner, P.P. and Peterson, C.H., (1982). The Development and Implication of A Personal problem solving Inventory. *Journal of Counseling Psychology*, 29, pp: 66-75.
16. Heppner, P.P. and Anderson W.P., (1985). The relationship between problem solving self-appraisal & psychological adjustment. *Cognitive Therapy and Research*, 9(4), pp: 415-427.
17. Kasap, Z., (1997). İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Düzeye Göre Problem Çözme Başarısı İle Problem Çözme Tutumu Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
18. Keleş, B., (2000). Eğitim Yöneticilerinde Sorun Çözme ve Denetim Odağı İlişkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
19. Korkut, F., (2002). Lise Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, ss: 177-184.
20. Kuru, E. ve Karabulut, E.O., (2009). Ritim Eğitimi ve Dans Dersi Alan ve Almayan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 29, Sayı: 2, ss: 441-458.
21. Mandin, H., Jones, A., Woloschuck, W., and Harasym, P., (1997). Helping students learn to think like experts when solving clinical problems. *Academic Medicine* 72(3), pp: 173-179.
22. MEB, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, 2006. "İlköğretim Türkçe Dersi 6, 7, 8. Sınıflar Öğretim Programı" Ankara, 2006.
23. Miller, M. and Nunn, G.D., (2003). Using Group Discussion to improve Social Problem Solving and Learning. <http://progvest.Umi.Coom/pqdqeb> Ord. 30. 04. 2003.
24. Nelson, L.L., Golding N.L., Drews D.R., and Blazina, M.K., (1995). Teaching and assessing problem solving for international conflict resolution. *Peace & conflict: Journal of Peace Psychology*, 1(4), pp: 399-415.
25. Nezu, A.M., (1985). Differences in psychological Distress Between Effective and in Effective Problem solvers. *Journal of Counseling Psychology*, 32(1), pp: 135-138.
26. Nizzi, R.D., (1991) Age changes in children's Beliefs and External Control. *The Journal of Genetic Psychology*. 152(2), pp: 217-224.
27. Otacıoğlu, S.G., (2007). Eğitim Fakültelerinin Farklı Branşlarında Eğitim Alan Öğrencilerin Problem Çözme Beceri Düzeylerinin Karşılaştırılması, *Eurasian Journal of Educational Research*, 29, pp, 73-83 / 2007.
28. Özkütük, N., Silkü, A., Orgun, F. ve Yalçınkaya, M., (2003). Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Becerileri, *Ege Eğitim Dergisi*. (3)2: 1-9.
29. Pehlivan, Z. ve Konukman, F., (2004). Beden Eğitimi Öğretmenleri ve Diğer Branş Öğretmenlerinin Problem Çözme Becerileri Açısından Karşılaştırılması. *Spor metre, Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2): ss: 55-60.
30. Saraçoğlu, A.S., Silkü, A. ve Özkütük, N., (2001). Öğretmen adaylarının iletişim becerileri. X. Eğitim Bilimleri kongresi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bildiriler Kitabı, Cilt 3, ss: 1754-1762
31. Saraçoğlu, A.S., Serin, O. ve Bozkurt, N., (2002). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri İle Başarıları Arasındaki İlişki, *Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16, ss: 149-162.

32. Sardoğan, M.E., Karahan, T.F. ve Kaygusuz, C., (2006). Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Kararsızlık Stratejilerinin Problem Çözme Becerisi, Cinsiyet, Sınıf Düzeyi ve Fakülte Türüne Göre İncelenmesi. Mersin Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(1), ss: 78-97.
33. Savaşır, I. ve Şahin, H.N., (1997). Bilişsel-Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
34. Sawyer, M.G., MacMullin, C., Graetz, B., Said, J.A., Clark, J.J., and Baghurst, P., (1997). Social skills training for primary school children: A one year Follow-up Study. Journal of Paediatrics and Child Health, 33(5), pp: 378-383.
35. Serin, O., (2001). Lisans ve lisansüstü düzeydeki fen grubu öğrencilerinin problem çözme becerileri, fen ve bilgisayara yönelik tutumları ile başarıları arasındaki ilişki. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
36. Serin, N.B. ve Derin, R., (2008). İlköğretim Öğrencilerinin Kişilerarası Problem Çözme Becerisi Algıları ve Denetim Odağı Düzeylerini Etkileyen Faktörler, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8:1.
37. Şahin, N., Şahin, N.H., and Heppner, P.P., (1993). Psychometric Properties of The Problem Solving Inventory in a Group of Turkish University Students. Cognitive Therapy and Research, 17(4), pp: 379-396.